

بسته‌ای که قفل‌ها را محکم‌تر بست

بخش اول

فاروق کیخسروی

عضو شورای مرکزی خانه صنعت و معدن ایران
رئیس کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی ایران

شده، از فعالین اقتصادی جامعه درخواست نمودند به نقد آن بپردازند و رئیس جمهور نیز در اولین برخورد دستور داد بسته سیاستی نظارتی بانک مرکزی برای بررسی‌های بیشتر و بهره‌گیری از نظر کارشناسان و انجام اصلاحات مقتضی به کمیسیون اقتصادی دولت ارجاع داده شود.

۱- تاکید مجدد بر سه قفله کردن‌ها:

طی ماه‌های اخیر با سه نوع سه قفله کردن آشنا شده ایم.

الف: رئیس جمهوری محترم برداشت بیشتر از حساب ذخیره ارزی و منابع مالی برای هزینه‌های

سه قفله کردن پرداخت تسهیلات به بخش تولید عملاً حیات اقتصادی جامعه را با خطرات مهلکی مواجه ساخت.

بحث پیرامون تمامی بندهای بسته پولی رئیس کل بانک مرکزی از حوصله یک مقاله خارج است و خوشبختانه کارشناسان و صاحب‌نظران اقتصادی کشور از زوایای مختلفی به آن نگریسته و به تحلیل ابعاد مختلف آن پرداخته‌اند. در این مقاله نیز چند نکته حائز اهمیت مورد بررسی قرار می‌گیرد. جای خوشحالی است که رئیس کل محترم بانک مرکزی نیز در گفتگوی ویژه خبری شبکه دو سیما به جای اصرار بر درستی راهکارهای ارایه

بسته پولی رئیس کل بانک مرکزی در حالی ارایه شد که انتظار می‌رفت بانک مرکزی با تیم کارشناسی خود نسخه شفابخشی برای اقتصاد بیمار کشور بیچند و قبل از هر چیز به درمان مهم‌ترین درد اقتصادی کشور یعنی تورم و گرانی بپردازد که عملاً چنین انتظاراتی برآورده نشد و اصرار بر تداوم راهکارهایی که طی سال گذشته بر وخامت اوضاع اقتصادی کشور افزوده بود، موجبات نگرانی نه تنها فعالین بخش خصوصی، بلکه اعضای موثر و دلسوز هیات دولت از جمله وزیر محترم کار و امور اجتماعی و شخص رئیس جمهور را نیز فراهم آورد؛ راهکارهایی که با



جاری دولتی را سه قفله کرد که اقدام بسیار پسندیده ای بود و در ادامه به توضیح آن خواهیم پرداخت.

ب: رییس کل محترم بانک مرکزی برداشت بیشتر بانکها از حساب بانک مرکزی را سه قفله کرد که از پاره‌های جهات درست و از برخی جهات جای تامل دارد.

ج: نظام بانکی پرداخت تسهیلات به بخش تولید را سه قفله کرد که پر مخاطره‌ترین اقدام اقتصادی نظام بانکی و اقتصادی و دولتی کشور به حساب می آید.

در بند ۷-۵ بسته پولی دکتر مظاهری نیز آمده است:

“ ایجاد تعهد مازاد بر منابع قابل تحصیل هر بانک و اتکا به منابع حاصل از اضافه برداشت از بانک مرکزی ممنوع است. به این ترتیب، هر بانک باید در هریک از قراردادهای و مصوبات اعتباری، توجیه کفایت منابع خود بانک را ذکر کند و محل تامین آن را معین کند”

نکات قابل تامل در این بند:

۱-۱) اضافه برداشت از منابع مالی کشور برای هزینه های جاری یکی از عوامل مهم تورم و گرانی در کشور است و دستور رییس جمهور اگر توأم با دستور کاهش حجم دولت، آزاد سازی اقتصاد، واگذاری تصدی‌گری‌ها به بخش خصوصی، توانمندسازی بخش خصوصی در زمینه گسترش فعالیت‌ها، جذب نیروهای جویای کار و نیروهای مازاد بر نیاز دولت، افزایش توان تولید ثروت، و افزایش توان پرداخت مالیات باشد، صد البته که بهترین و موثرترین راه علاج دردهای اقتصادی اجتماعی و حتی فرهنگی و سیاسی جامعه است و امید به حل این معضلات و تحقق اهداف سند چشم انداز بیست ساله توسعه کشور و کاهش و حتی قطع وابستگی به درآمدهای نفتی را در دل‌ها تقویت می‌کند.

در چنین صورتی، از منابع مالی کشور اعم از درآمدهای نفتی و سایر درآمدها می‌توان و باید در جهت تقویت زیر ساخت‌ها و افزایش توان تولید کشور از طریق تقویت بنگاه‌های اقتصادی بخش خصوصی و تولیدکنندگان بخش صنعت و معدن و کشاورزی استفاده نمود. و فقط در چنین صورتی است که به گونه تصاعدی و متقابل هر قدمی که در جهت تقویت بخش تولید (آن هم عمدتاً توسط بخش خصوصی) برداشته شود، زمینه رشد اقتصادی کشور و توسعه انسانی و اجرای عدالت اجتماعی فراهم خواهد آمد و هر حرکتی به سوی رشد اقتصادی و توسعه و اجرای عدالت زمینه را برای تولید بیشتر و باز هم بیشتر فراهم خواهد

آورد. در حالی که روح و محتوای بسته پولی بانک مرکزی در جهت چنین اهدافی قرار ندارد.

۲-۱) در بند ۷-۵ این بسته سیاستی و نظارتی و تمامی اظهار نظرهای رییس کل بانک مرکزی تاکید شده که برداشت بانکها از حساب بانک مرکزی روند رو به رشد خطرناکی داشته و موجب افزایش نقدینگی و به تبع آن، افزایش نرخ تورم در کشور شده است. لذا دستور سه قفله کردن برداشت بانکها از حساب بانک مرکزی به منظور مهار رشد نقدینگی و نرخ تورم صورت گرفته است و دستور سه قفله کردن هم به معنی دستور عدم پرداخت تسهیلات به بخش تولید نیست، زیرا بانکها می‌توانند از محل منابع خود تسهیلات پرداخت کنند و در پایان بند ۷-۵ تاکید شده، هر بانک باید در هریک از قراردادهای و مصوبات اعتباری توجیه کفایت منابع خود بانک را ذکر کند. در این رابطه باید گفت:

۱-۲-۱) چون بانکها نمی‌توانند کفایت منابع خود را توجیه کنند، عملاً با اعلام نکردن منابع، پرداخت تسهیلات به بخش تولید کشور قطع شده است. اگر رییس کل بانک مرکزی اظهار می‌دارد “طی همین مدت بیش از گذشته تسهیلات پرداخت شده است”، انتظار داریم آمار پرداخت تسهیلات بانکها طی سال گذشته را به تفکیک بخش‌ها (دولتی و غیر دولتی - تولیدی و غیر تولیدی) بیان کند تا مشخص شود چند درصد از این تسهیلات به بخش تولید غیردولتی پرداخت شده است.

۲-۲-۱) پرداخت به بخش دولتی نه تنها نباید جزو آمار به حساب آید چون از یک جیب دولت به جیب دیگر آن سرازیر می‌شود، بلکه مغایر با اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و ابلاغیه مقام معظم رهبری است که هدف آن واگذاری شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی و کوچک سازی حجم دولت است.

پرداخت به بخش‌های غیر تولیدی - اعم از سیستم های اداری و دیوانسالاری که عمدتاً غیر مولد هستند و یا بخش‌های سوداگری و دلالی - نه تنها به حال جامعه و کشور مفید نیست بلکه با درآمدهای بادآورده‌ای که حاصل ارزش افزوده نیست، مهم‌ترین عامل ایجاد تورم و گرانی در کشور به حساب می‌آیند.

۳-۲-۱) بخش تجارت تا جایی که در خدمت تولید داخلی باشد و از یک سو مواد اولیه و خدمات مورد نیاز تولید را فراهم کند و از سوی دیگر کالاها و خدمات تولیدی تولیدکنندگان را تبلیغ، معرفی و توزیع کند و به بازاریابی برای تولیدات داخلی بپردازد، بسیار کسب مشروع و خدایسندانه‌ای است و در همین رابطه است که در فرهنگ ملی و اسلامی ما کاسب حبیب خدا لقب

گرفته است. اما در مقطعی که تاجر به جای توزیع محصولات با کیفیت داخلی - آن هم برای سودجویی غیر مشروع و سوداگری، نه به منظور تامین نیازهای اساسی جامعه که در کشور تولید نمی‌شود - و کاهش قیمت‌ها اقدام به واردات بی‌رویه کالاهای خارجی و بویژه انواع بی کیفیت آنها می‌کند، چنین کسب و کاری بیش از جلب رضای پروردگار منافع تولیدکنندگان خارجی و بازار کار آنها را تامین خواهد کرد.

۴-۲-۱) از نظر دور نداریم که بخش قابل توجهی از تسهیلات بانکها هر چند در ظاهر امر به نام تولید پرداخت می‌شود، اما به دلیل ضعف سیستم نظارتی بانکها و یا تمایل نظام بانکی و در برخی موارد نیز وجود فساد در سیستم، به جای تولید به سوی فعالیت‌های پردرآمد کاذب مانند بازار سکه و ارز و سفته بازی و دلال بازی در بخش ساختمان و مسکن سرازیر می‌شود که موجب افزایش بی‌رویه گرانی و تورم در این بخش‌ها نیز می‌گردد.

از آنجایی که تولید نه تنها به دلیل افزایش عرضه کالا و خدمات موجب ارزانی و کاهش سطح عمومی قیمت‌ها می‌شود و علاوه بر آن، تولید کننده واقعی دل در گرو پیشرفت و توسعه جامعه و کشور خود و اجرای عدالت اجتماعی دارد، تولیدکننده برای دلگرمی کارکنان شاغل در تولید هم که باشد، به سودی معقول و محدود بسنده می‌کند و هرگز به دنبال کسب درآمد بادآورده نیست. اگر هم سودگرانی در قالب تولید کننده بخواهند با افزایش قیمت فروش محصولات خود سود بی‌حسابی به جیب بزنند، دستگاه‌های نظارتی به آسانی می‌توانند قیمت تمام شده محصولات آنها را محاسبه و با در نظر گرفتن سود معقول روی محصولات نهایی آن‌ها قیمت‌گذاری کنند و در فضای حمایت از تولید کننده و مصرف‌کننده، تولیدکنندگان می‌توانند با تعادل حرکت کنند، اما هر گونه آشفتنگی که در این فضا ایجاد شود، نظیر بی‌مهری‌هایی که از سوی نظام بانکی صورت می‌گیرد، تولید و تولید کننده نه تنها از سودآوری معقول و محدود محروم می‌شوند، بلکه هستی آنها نیز در معرض نابودی قرار می‌گیرد. لذا سیستم بانکی تحت امر بانک مرکزی به رغم دولتی بودن آن، به دستور رییس کل محترم از امر و نهی دولت و حتی بانک مرکزی هم مستقل عمل می‌کند و تمایل ندارد با بخش آسیب‌پذیر تولید همکاری چندانی داشته باشد و هر گونه درخواست تسهیلات از سوی این بخش را با پاسخی سرد و منفی رد می‌کند و به سراغ فعالین در بخش‌هایی می‌رود که امکان کسب درآمد و سود برای آنها فراهم باشد و بازپرداخت اقساط وام و سپردن وثیقه برای آنها راحت باشد. همین

برخوردها و بخشی نگری های نظام بانکی است که موجبات افزایش نرخ تورم، از توجیه افتادن طرح های تولیدی و افزایش نرخ بیکاری و کاهش درآمدهای مالیاتی کشور و اتکای بیشتر بودجه به درآمدهای نفتی را فراهم می آورد.

۱-۲-۵) بانک های کشور برای جذب سپرده های مردمی با اهدای جوایز چشمگیر به حساب های قرض الحسنه و سوده های محیرالعقول و معافیت های مالیاتی به سپرده های کوتاه مدت و میان مدت و بلند مدت، تبلیغات وسیع و پرامنه ای را شروع نموده و ادامه می دهند. پرسش اینجاست: جذب سپرده با اعطای سود و جوایز نه تنها برای سیستم بانکی منبع درآمد نیست بلکه هزینه هم دارد و تنها منبع درآمد قانونی بانک ها پرداخت تسهیلات به صورت عقود مشارکتی و مبادله ای است، چگونه است که بانک ها از عقد قرارداد درآمد ساز خودداری می کنند اما اقدام به معاملاتی می کنند که برای آنها هزینه دارد؟ قطعاً این منابع را در فعالیتهای دیگری غیر از تولید به کار می اندازند که در بند (۱-۲-۴) به آن اشاره شد و عملاً سیستم بانکی در ردیف حامیان افزایش نرخ تورم قرار می گیرد.

بد نیست توجه داشته باشیم که در غالب نقاط دنیا نه تنها سودی به سپرده گذار داده نمی شود بلکه در ازای نگهداری پول آنها در بانک کارمزد هم دریافت می شود تا مردم تشویق به سرمایه گذاری مستقیم در تولید و یا خرید اوراق مشارکت واحدهای تولیدی شوند.

۱-۲-۶) درآمدها و گزارشات بانک مرکزی، نرخ تورم سال گذشته ۱۸/۴ درصد اعلام شده است، در حالی که مردم ما که در این جامعه زندگی می کنند، نیک می دانند تورم واقعی بسیار بالاتر از این رقم است و لذا حتی اگر سود سپرده ها یکی دو درصد بالاتر از میزان اعلام شده نرخ تورم هم باشد، باز هم ارزش واقعی پول سپرده گذار در بانک ها پایین خواهد آمد و نظام بانکی بدون حمایت از کاهش نرخ تورم از طریق افزایش تولید، قادر به حفظ منافع واقعی سپرده گذاران نخواهد شد.

۱-۲-۷) این واقعیت فراموش نشود، به دلیل ذکر شده در بند قبل، فقط اقشار متوسط و کمی بالاتر از حد متوسط جامعه که اندوخته اندکی در اختیار دارند، تمایل به سپرده گذاری در بانک ها دارند و سرمایه های قابل توجه و سنگین جذب بازارهای پردرآمد می شود که با جذب تسهیلات بانک ها به هر ترفندی که شده، توان خود برای افزایش درآمدهای کلان را هم بیشتر افزایش می دهند و ضربات مهلک تری بر پیکر اقتصاد کشور وارد می آورند؛ تازه در میان اقشار متوسط نیز آنهایی که محتاطانه تر عمل می کنند، گرفتن سود سپرده را به دلیل عدم مشارکت دادن سرمایه ها در تولید و اخذ سود ثابت و قطعی حرام می دانند و لذا سپرده گذاری در مقابل حجم نقدینگی موجود در جامعه ناچیز است.

۱-۲-۸) خلق پول واقعی زمانی صورت می گیرد که سرمایه بانک ها با سپرده گذاری های مردمی به

صورت مشارکت در طرح های تولیدی و ایجاد ارزش افزوده به شیوه معقول و مشروع ثروت ملی را بالا می برد. از طریق ربا خوری و نزول خواری نیز می توان پول به دست آورد که خلق پول به حساب نمی آید.

۱-۲-۹) در بندهای ۲ و ۳ بسته پولی بانک مرکزی به شیوه تحسین آمیزی سرفصل های اعتبارات بانک ها در سال ۱۳۸۷ تعیین شده است. مگر اتفاق جدیدی افتاده است؟ همواره در ظاهر امر اعتبارات به همین بخش ها اختصاص داده شده اما در عمل و به دلیل مشکلات بخش تولید که عمده حاصل عملکرد نظام بانکی است، بخش اعظم سرمایه ها و تسهیلات بانک ها به سوی فعالیتهای غیرتولیدی جریان پیدا کرده و با قطع جریان سرمایه در بخش تولید که حکم جریان خون در بدن موجود زنده را دارد، حیات این بخش فعال و موثر در جامعه به خطر افتاده است.

با بررسی موارد فوق و برخی موارد دیگر که در مقالات دیگری به آن خواهیم پرداخت، به این نتیجه می رسیم که عملکرد نظام بانکی کشور در جهت تقویت تولید قرار ندارد و بسته آرایه شده، قفل های موجود را محکم تر می بندد در حالی که انتظار واقعی جامعه باز شدن این قفل ها از دست و پای تولید و تولیدکنندگان و اقتصاد کشور است.

برگ اشتراک

در صورت تمایل به اشتراک نشریات اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، قسمت های زیر را به صورت دقیق و خوانا تکمیل کرده و این برگ را به همراه اصل فیش واریز وجه اشتراک به حساب شماره ۱۰۱۱۰ بانک ملت، شعبه شرکت نفت، یا به نشانی: تهران، کد پستی ۱۵۸۱۴، خیابان طالقانی، شماره ۲۵۴، صندوق پستی ۴۶۷۱-۱۵۸۷۵، روابط عمومی ارسال فرمایید.

اشتراک یکساله ویژه نامه فارسی اتاق ایران:
نام و نام خانوادگی: نام موسسه / شرکت:
هزینه پست برای خارج از کشور به عهده مشترک است.
تاریخ شروع اشتراک:
نشانی:
کد پستی: صندوق پستی:
تلفن: نماپر:

لطفاً مشخصات فیش بانکی خود را در این محل بنویسید:

امضا

شماره فیش: تاریخ فیش:
بانک عامل: شعبه: مبلغ واریز شده:



درباره:

طرح جامع صدور خدمات

بخش نهم

اشاره

در شماره پیشین، عملکرد بازرگانی داخلی، بیمه‌های بازرگانی شامل نظام بیمه‌های اجتماعی و تعاونی مورد بررسی قرار گرفت. همچنین، در مورد عملکرد سیاست‌های برنامه، ارزیابی و نتایج آن و اقداماتی که باید در راستای مفاد قانون برنامه سوم طی سال‌های ۸۱-۱۳۷۹ در صنعت بیمه به اجرا درآید، مطالبی عنوان شد. در انتها نیز عملکرد بخش امور مشاوران و پیمانکاران در زمینه صدور خدمات طی سال‌های ۸۲-۱۳۷۹ از نظر تان گذشت. اینک در این شماره، فرازهایی از قانون برنامه سوم در رابطه با صدور خدمات را مرور می‌کنیم.

تحریریه

فرازهایی از قانون برنامه سوم در رابطه با صدور خدمات فصل ۴- تنظیم انحصارات و رقابتی کردن فعالیتهای اقتصادی:

ماده ۲۸- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تحقق اصل ۴۳ قانون اساسی باتوجه به ضوابط و قلمروهای تعیین شده در ماده ۱۲۴ این قانون، تمهیدات لازم به منظور عرضه خدمات پستی و مخابراتی توسط بخش غیردولتی داخلی را با حفظ امور حاکمیتی پست و مخابرات و پس از اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و استمرار ارایه خدمات فراهم آورد.

فصل ۹- سیاست‌های پولی و ارزی

ماده ۸۵- ج- در مورد طرح‌های دولتی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌کنند، دستگاه‌های اجرایی موظف به رعایت موارد زیر خواهند بود:

۱- تمامی طرح‌ها با مسوولیت وزیر و بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذیربط و تایید شورای اقتصاد دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند و مجموع هزینه‌های اجرای کامل آنها از سقف‌های تعیین شده تجاوز نکند. تعیین زمانبندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل باتوجه به ظرفیت‌ها، امکانات و توانایی‌های داخلی و با رعایت قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور" در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ و نیز رعایت شرایط زیست محیطی در اجرای هر یک از طرح‌ها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

ماده ۸۸- به منظور استفاده حداکثر از توان فنی و مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور، دستگاه‌های اجرایی موضوع این قانون موظفند به هنگام انجام کلیه معاملات از پیمانکاران و سازندگان ایرانی در چارچوب رتبه بندی سازمان برنامه و بودجه دعوت به عمل آورند و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور در کلیه معاملات، شرایط یکسان ارزی و ریالی جهت پیمانکاران، مشاوران، سازندگان و تولیدکنندگان داخلی را معمول دارند.

فصل ۱۱- توسعه علوم و فناوری

ماده ۱۰۰-۱- به منظور ایجاد زمینه‌های مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و حمایت کمی و کیفی از فعالیتهای پژوهشی و فناوری، به ویژه پژوهش‌ها و فناوری‌های کاربردی توسعه‌ای دولت مجاز است در تاسیس صندوق‌های

غیردولتی مشارکت کند و موظف به تقویت صندوق‌های دولتی موجود می‌باشد و باید ترتیبی اتخاذ کند که امکان استفاده این صندوق‌ها از یارانه سود تسهیلات مالی طی سال‌های اجرای برنامه عملی شود.

ماده ۱۰۳-۱- دولت موظف است امکانات لازم برای دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و خارجی، زمینه سازی برای اتصال کشور به شبکه‌های جهانی، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فناوری‌های جدید را از طریق زیر فراهم آورد:

الف- ایجاد زیر ساخت‌های ارتباطی و شاهراه‌های اطلاعاتی لازم، پهنای باند کافی و گسترده از طریق وزارت پست و تلگراف و تلفن و ایجاد تسهیلات لازم برای استفاده دانشجویان و اعضای هیات علمی.

ب- تفکیک وظایف مجموعه‌های "تامین کننده اطلاعات"، "تامین کننده خدمات" و "تامین کننده ارتباطات".

ماده ۱۱۳-

ب- کالا و خدماتی که صادر می‌شوند، مشمول پرداخت عوارض و مالیات نخواهند بود.

ج- صادرات کالا و خدمات از اخذ هر گونه مجوز به استثنای استانداردهای اجباری و گواهی‌های مرسوم در تجارت بین‌الملل (مورد درخواست خریداران) معاف می‌باشند.

د- کلیه تشویق‌ها و امتیازاتی که برای صادرات کالا وجود دارد، به صادرات خدمات نیز تسری می‌یابد.

ه- صندوق‌های غیردولتی توسعه صادرات مورد حمایت دولت قرار می‌گیرد.

و- به منظور پشتیبانی از صادرات کالاهای

غیرنفی و خدمات فنی و مهندسی از سال ۱۳۷۹

به تناسب افزایش صادرات غیرنفی و خدمات فنی

و مهندسی منابع ارزی و ریالی از محل مازاد درآمد

حاصل از صادرات نفت به عنوان سهم دولت در

افزایش سرمایه بانک توسعه صادرات در اختیار

بانک مزبور قرار می‌گیرد به صورتی که این

افزایش سرمایه بانک در طول هر سال و سال

پایان برنامه سوم متناسب با اهداف مندرج در این

قانون و به تحقق اهداف مذکور کمک نماید.

این نامه مربوط به نحوه اعطای اعتبار و شرایط

آن به طور مشترک توسط وزارت امور اقتصادی و

دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و بانک

مرکزی تهیه و به تصویب هیات وزیران در جلسه

مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۵ رسیده.

ز- بانک توسعه صادرات مکلف است مانده

وصول نشده ارز تنخواه صادراتی موضوع بند (ه)

تبصره ۲۵ قانون برنامه پنجساله دوم توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی

ایران مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰ را حداکثر تا پایان برنامه سوم توسعه وصول نماید. مبالغ وصول شده به عنوان سرمایه دولت نزد بانک منظور شده از محل آن تسهیلات به صادرکنندگان پرداخت خواهد شد. نحوه تسویه تمامی تنخواه ارزی مذکور و نرخ سود متعلقه را هیات وزیران ظرف سه ماه از تصویب این قانون تعیین و به بانک توسعه صادرات ابلاغ خواهد نمود.

ماده ۱۱۶-

به منظور تقویت توان رقابت

محصولات صادراتی کشور در بازارهای بین‌المللی:

الف- کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌های تولیدی و

خدماتی دولتی مرتبط با امر صادرات مکلفند تا

پایان اولین سال برنامه سوم نسبت به راه‌اندازی

مرکز اطلاع رسانی بازرگانی کشور اقدام کنند و

خدمات اطلاع رسانی موظف لازم را در اختیار

متقاضیان داخلی و خارجی قرار دهند. وزارت پست

و تلگراف و تلفن موظف است تسهیلات لازم

جهت تقویت شبکه‌های مذکور را فراهم کند.

ب- وزارت بازرگانی مکلف است نسبت به

راه‌اندازی شبکه جامع اطلاع رسانی بازرگانی کشور

(داخلی و بین‌المللی) تا پایان سال دوم برنامه سوم

اقدام کند.

ج- دولت موظف است برای حضور فعال

شرکت‌ها و موسسات فنی و مهندسی اعم از مشاور

و پیمانکار ایرانی در بازارهای جهانی صادرات

خدمات فنی و مهندسی تسهیلات زیر را فراهم

کند و بر اجرای مستمر و احسن آن نظارت نماید:

۱- فراهم نمودن زمینه صدور ضمانتنامه‌های

بانکی با حداقل سپرده‌گذاری.

۲- امکان خروج ماشین‌آلات مورد نیاز اجرای

قرارداد بدون وثیقه‌گذاری.

۳- ارایه خدمات بیمه‌ای و بانکی با حداقل

هزینه و کارمزد.

۴- ایجاد نظام اعطای اعتبار صادراتی به

طرح‌های عمرانی به صورت اعتبار خریدار و

فروشنده.

۵- پیش بینی و تعیین سهمیه خاص در

سهمیه‌بندی اعتبارات اعطایی نظام بانکی.

۶- پیش بینی اعتبار در بودجه سالیانه کشور

جهت مشارکت دولت در تامین مالی اینگونه

اعتبارات صادراتی.

۷- فراهم نمودن زمینه صدور و عرضه اوراق

مشارکت توسط شرکت‌های صادرکننده خدمات

فنی و مهندسی به عنوان یکی از منابع تامین مالی

طرح‌های اخذ شده توسط آنها.

شرکت‌های متقاضی فوق‌الذکر باید توسط

سازمان برنامه و بودجه تشخیص صلاحیت شده و

دارای رتبه‌بندی مناسب باشند.

عملکرد سیاست‌های برنامه سوم در رابطه با خدمات

۱- عملکرد سیاست‌های کلی:

مواد (۱۱۳) الی (۱۱۸) قانون برنامه سوم توسعه، به طور عمده به بخش بازرگانی خارجی و تحقق جهش صادرات غیردولتی تاکید دارد و راهکارهای مختلفی برای بهبود بخش تجارت خارجی در زمینه صادرات غیرنفتی اتخاذ نموده است:

۱- طبق ماده (۱۱۳) از ابتدای سال ۱۳۸۰ به منظور تحقق جهش صادرات، کالاها و خدمات از پرداخت مالیات و عوارض مستقیم و غیرمستقیم معاف می‌باشند. عواید ارزی ناشی از تامین نیازهای پیمانکاران خارجی یا شرکت‌های پیمانکاری ایرانی به وسیله واحدهای تولیدی نیز از معافیت این ماده برخوردار هستند. واحدهای تولیدی صادراتی جهت استفاده از معافیت، حداکثر ظرف یکسال موظف به ارائه اسناد مثبت می‌باشند. به استناد همین ماده آیین‌نامه اجرایی تاسیس صندوق‌های غیردولتی توسعه صادرات و نحوه حمایت از آنها در سال ۱۳۸۰ تصویب شد و مقرر گردید وزارت بازرگانی ۵۰ درصد هزینه بازاریابی، برپایی و حضور در نمایشگاه‌های خارجی را براساس تصویب شورایی توسعه صادرات غیرنفتی جهت حمایت از این صندوق‌ها بپردازد.

- در اجرای بند (ب) ماده (۱۱۳) در مورد ممنوعیت پرداخت عوارض برای صادرات کالا و خدمات، آیین‌نامه اجرایی در سال ۱۳۷۹ تصویب گردید.

- در اجرای بند (ج)، معافیت صادرات کالا و خدمات از اخذ هر گونه مجوز و اطلاع از طریق رسانه‌های عمومی.

- در اجرای بند (د)، کسر امتیازات کالا به خدمات- آیین‌نامه اجرایی مصوب سال ۱۳۸۰.

در اجرای بند (ه)، حمایت از صندوق‌های غیردولتی توسعه صادرات- آیین‌نامه اجرایی مصوب سال ۱۳۸۰ و اختصاص ۲۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۲.

- در اجرای بند (و) ماده (۱۱۳) مبنی بر افزایش سهم دولت در سرمایه بانک توسعه صادرات، هیات وزیران در سال ۱۳۸۰، آیین‌نامه نحوه اعطای تسهیلات بانکی به صادرکنندگان کالا و خدمات را تصویب کرد. براساس آیین‌نامه فوق، افزایش سرمایه بانک توسعه صادرات صرف ارائه تسهیلات به صادرکنندگان و اعطای اعتبار به خریداران خارجی محصولات و خدمات ایرانی می‌شود. همچنین تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۸۱ اختصاص ۴۲۵ میلیارد ریال به سرمایه بانک.

- در اجرای بند (ز) مبنی بر اعطای تسهیلات به صادرکنندگان از کل مانده وصول نشده ارز

تنخواه صادراتی- آیین‌نامه اجرایی مصوب سال ۱۳۸۰ و تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۸۱.

۲- جهت تشویق صادرات خدمات فنی و مهندسی و تسهیل و تسریع مراحل اداری صادرات، بانک مرکزی به شعب بانکی اجازه داد اعتبار اسنادی دیداری خدماتی و یا کالای خدماتی مربوط به خدمات فنی و مهندسی و تا سقف ۹۰۰ هزار دلار را بدون اخذ تاییدیه از بانک مرکزی، گشایش نمایند.

۳- آیین‌نامه تشویق صادرکنندگان نمونه در سال ۱۳۸۰ به تصویب هیات وزیران رسید.

۴- جبران خسارت ارزی صادرکنندگان در راستای تقویت توان رقابت صادرکنندگان براساس قوانین بودجه سالانه کل کشور پرداخت گردید.

۵- ماده (۱۱۶)- در رابطه با تقویت توان رقابت محصولات صادراتی: باتوجه به تاخیر در راه‌اندازی مرکز اطلاع رسانی صادرات، تا پایان سال دوم برنامه می‌بایست قانون تجارت الکترونیک توسط وزارت بازرگانی در پایان سال ۱۳۸۱ تهیه و به مجلس ارائه شود و در اردیبهشت ۱۳۸۲ مصوب گردد. تعیین خط مشی نظام تجارت الکترونیک کشور می‌تواند نقش موثری در تجارت داشته باشد.

۶- ماده (۱۱۷)- تشکیل شورایی صادرات غیرنفتی- اقدامات انجام شده تشکیل شورا به منظور رفع موانع صادرات و ابلاغ آیین‌نامه اجرایی مشتمل بر وظایف شورا می‌باشد.

۷- تجهیز بانک توسعه صادرات و صندوق ضمانت صادرات از جمله سیاست‌های پیش‌بینی شده در قانون برنامه سوم است که منجر به تدوین آیین‌نامه مربوط و افزایش سرمایه و تخصیص اعتبار گردیده است.

۲- عملکرد سیاست‌های تجارت خارجی:

سیاست‌های تجارت خارجی در قالب مواد قانونی برنامه سوم به منظور تشویق صادرات غیرنفتی و تسهیل تجارت بوده که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- تداوم سیاست یکسان سازی نرخ ارز و اختصاص ۲/۵ میلیارد دلار از حساب ذخیره ارزی.

۲- پرداخت خسارت ارزی به صادرکنندگان ناشی از مابه‌التفاوت نرخ ارز.

۳- اعطای تسهیلات ربالی و ارزی و گسترش فعالیت‌های مالی بخش خصوصی (صندوق‌های بیمه و تامین مالی تجاری) به منظور پوشش‌های بیمه‌ای تجارت خارجی.

۴- تبدیل موانع غیرتعرفه‌ای به تعرفه‌ای، یکپارچه سازی وصول عوارض از واردکنندگان کالا و خدمات معادل چهار درصد ارزش گمرکی.

۵- افزایش حوزه‌های معاملاتی منابع و مصارف ارزی بخش‌های خدماتی.

۶- تاسیس بانک اطلاعات صادرکنندگان کشور.

۷- معافیت صادرات غیرنفتی از عوارض و مالیات.

۸- کاهش هزینه‌های عملیاتی تجارت خارجی از طریق کاهش پیش پرداخت اعتبارات اسنادی و کاهش هزینه‌های بیمه‌ای صادرات.

اتخاذ سیاست‌های صادراتی در سال‌های اول برنامه مبتنی بر مواد قانونی به تدریج به بهبود شاخص‌های مختلف در سال ۱۳۸۲ منجر شد. به طوری که صادرات کالاهای غیرنفتی و صادرات خدمات براساس اهداف کمی برنامه محقق گردید. تاثیر سیاست‌های تجاری در زمینه صدور خدمات در سال ۱۳۸۲ نمود بیشتری یافت و صادرات خدمات به عنوان یکی از منابع ارزی در ساختار اقتصاد کشور در سطح صادرات کالای غیرنفتی در حال شکل‌گیری است و می‌تواند در اثرات منفی کاهش درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت موثر باشد.

۳- راهکار رفع موانع اجرایی:

- تداوم سیاست‌های مرتبط با صادرات و واردات خدمات.

- اصلاح همزمان عرضه و تقاضای بخش خدمات.

- کاهش فعالیت‌های دولت در بخش خدمات.

- ایجاد ثبات در قوانین و مقررات کشور در بخش خدمات.

- ایجاد شرایط و فضای مناسب و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در بخش خدمات.

- سرمایه‌گذاری در بخش خدمات.

- توسعه بازار بورس اوراق بهادار در جهت خرید و فروش ارز به وسیله صادرکنندگان.

- توسعه صنعت جهانگردی و توجه به صنایع مرتبط آن.

- تنظیم تراز تجاری با کشورهای صنعتی و توسعه صادرات بخش خدمات همراه با سرمایه‌گذاری مشترک با این کشورها.

- آماده سازی بخش‌های اقتصادی جهت الحاق به سازمان تجارت جهانی.

- توجه به بازاریابی و تسریع در ایجاد امکانات و زیرساخت‌های لازم برای توسعه تجارت الکترونیک.

۴- ارزیابی سیاست‌های تجارت خارجی در رابطه با صدور خدمات در برنامه سوم توسعه:

۱- سیاست‌های یکسان سازی نرخ ارز.

۲- حذف پیمان ارزی در صادرات و افزایش اختیار صادرکنندگان در مدیریت درآمدهای ارزی حاصل از صادرات کالا.

۳- پرداخت یارانه صادراتی و جواز صادراتی به صادرات مبتنی بر کالاهای با ارزش افزوده بیشتر، دستیابی به بازارهای جدید و صدور کالاهای جدید که در این زمینه براساس تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور، مبلغ یک هزار میلیارد ریال جهت پرداخت جایزه صادراتی تخصیص یافته است.

۴- پرداخت خسارت ارزی به صادرکنندگان ناشی از مابه‌التفاوت نرخ ارز.

۵- گسترش پوشش بیمه‌ای تجارت خارجی.

۶- تبدیل موانع غیرتعرفه‌ای به تعرفه‌ای، آسان‌سازی واردات و واردات بدون انتقال ارز و افزایش سهم واردات واسطه‌ای و سرمایه‌ای در واردات.

۷- کاهش هزینه‌های عملیاتی تجارت خارجی از طریق کاهش پیش پرداخت اعتبارات اسنادی و کاهش هزینه‌های بیمه‌ای صادرات.

۸- تصویب قانون تجمیع عوارض و اجرای آن از ابتدای سال ۱۳۸۲.

اتخاذ سیاست‌های صادراتی در سال‌های اول برنامه مبتنی بر مواد قانونی، به تدریج به بهبود شاخص‌های مختلف در سال ۱۳۸۱ منجر شده است، به نحوی که صادرات کالاهای غیرنفتی و صادرات خدمات براساس اهداف کمی برنامه

محقق گردیده است. تاثیر سیاست‌های تجاری در زمینه صدور خدمات در سال ۱۳۸۱ نمود یافته است به طوری که صادرات خدمات از صادرات کالاهای غیرنفتی در این سال فراتر رفته است.

در میان اقلام صادرات خدمات، صادرات خدمات دولتی و خصوصی از افزایش زیادی برخوردار بوده است. بنابراین صادرات خدمات به عنوان یکی از منابع ارزی در ساختار اقتصاد کشور در حال شکل‌گیری است که می‌تواند در جبران اثرات منفی کاهش درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت موثر واقع شود.

پیشنهاد لازم برای رفع موانع اجرایی و بهبود عملکرد:

۱- حضور در سازمان‌های بین‌المللی در زمینه قوانین WTO.

۲- اعطای تسهیلات بانکی به صادرکنندگان برای رفع مشکل نقدینگی آنها.

۳- توسعه بازار بورس اوراق بهادار در جهت خرید و فروش از صادرکنندگان و واردکنندگان.

۴- توجه به بازاریابی و ویژگی‌های بازارهای هدف، نوآوری و کیفیت محصولات (در این زمینه درصدی از ارز واریزنامه برای بازاریابی و تبلیغات به صادرکنندگان پرداخت می‌شود).

۵- توسعه صنعت جهانگردی با ایجاد تسهیلات قانونی در خصوص ارز و کالای همراه توریست و توسعه خدمات حمل‌ونقل جهانگردان از طریق شناخت موانع فرهنگی و اجتماعی و فراهم نمودن تسهیلات در زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی براساس بند "ج" ماده (۱۱۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.

۶- تحقق ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور مبنی بر مسترد نمودن حقوق گمرکی و سود بازرگانی واردات مواد اولیه و واسطه‌ای جهت تولید به واردکنندگان.

۷- تداوم سیاست‌های مرتبط با صادرات و واردات خدمات.

۸- برقراری توازن در تراز تجاری با کشورهای صنعتی و توسعه صادرات همراه با سرمایه‌گذاری مشترک با این کشورها.

۹- آزادسازی حساب ارزی و انجام مبادلات ارزی در بازار بورس و شبکه بانکی کشور براساس نرخ‌های توافقی بین مبادله‌گران.

۱۰- اصلاح قوانین و مقررات تجاری متناسب با گسترش تجارت الکترونیک و تقویت توسعه فعالیت‌های تجاری سازگار با آن.



تعرفه خدمات تبلیغاتی ویژه‌نامه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در سال ۱۳۸۷

* با توجه به افزایش چشمگیر تیراژ (شمارگان) نشریه به ۲۰ هزار نسخه و توزیع دقیق و سراسری آن میان شرکت‌ها، اعضای محترم اتاق و مراکز رسمی مربوطه، تعرفه جدید خدمات تبلیغاتی برای سال ۱۳۸۷ بدین شرح اعلام می‌گردد:

توضیحات	نام اتاق بازرگانی (فارسی) قطع نشریه: ۲۱/۵×۲۸/۵ - اندازه مطلب: ۱۷×۲۳/۵	محل چاپ آگهی
		آگهی‌های رنگی:
- فیش واریز وجه نقد به حساب بانکی ۱۰۱۱۰ بانک ملت، شعبه شرکت نفت، خیابان طالقانی، تهران، یا چک هزینه چاپ آگهی در وجه «اتاق بازرگانی و صنایع معادن ایران» همزمان با پذیرش سفارش چاپ آگهی دریافت می‌شود. - هزینه انجام سفارش چاپ آگهی از اشخاص حقوقی و حقیقی خارجی به دلار دریافت می‌شود. - اقامتگاه شرکت / موسسه، تعیین کننده خارجی یا داخلی بودن آن می‌باشد. - هزینه‌های طراحی، عکاسی و فیلم به عهده آگهی دهنده می‌باشد. - برای هر صفحه رپرتاژ آگهی علاوه بر قیمت‌های فوق، هزینه تهیه متن و هزینه طراحی نیز دریافت می‌شود.	۱/۷۰۰ میلیون تومان	صفحه پشت جلد
	۱/۲۰۰ میلیون تومان	صفحه داخل جلد
	یک میلیون تومان	صفحه روبروی شناسنامه
	۷۰۰ هزار تومان	صفحه اول و صفحه آخر چهار رنگ
	۶۰۰ هزار تومان	صفحه وسط (سمت چپ)
	۵۵۰ هزار تومان	صفحات داخلی (سمت راست)
	۳۱۰ هزار تومان	نیم صفحه
	۲۱۰ هزار تومان	ربع صفحه

نظر به استقبال گسترده از خدمات تبلیغاتی، علاقمندان می‌توانند برای رزرو آگهی با بخش آگهی‌های نشریه تماس حاصل فرمایند.